

Ankestyrelsen

S/I Arbejdsmarkedets
Erhvervssikring
Sankt Kjelds Plads 11
2100 København Ø

Kopi af afgørelse fra Ankestyrelsen

09. september 2016

Hermed fremsendes kopi af Ankestyrelsens afgørelse af dags dato
vedrørende Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings journalnummer [redacted]
[redacted]

J.nr. [redacted]

Cpr.nr. [redacted]

Ankestyrelsen

7998 Statsservice

Venlig hilsen

Maja Mari Keil

Afgørelse i [redacted] sag om en arbejdsskade

Afgørelsen er stilet til [redacted] men vi sender afgørelsen til jer, da I er partsrepræsentant i sagen. Vi har ikke sendt afgørelsen til [redacted]

Ankestyrelsen har i møde truffet afgørelse om, hvorvidt din psykiske sygdom kan anerkendes som en erhvervssygdom efter arbejdsskade-loven.

Ankestyrelsen har også truffet afgørelse om, hvorvidt din psykiske sygdom er omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Resultatet er

- Din psykiske sygdom i form af posttraumatisk belastningsreaktion er ikke en erhvervssygdom

Du kan derfor ikke få erstatning eller andre ydelser efter arbejdsskade-loven.

- Din psykiske sygdom i form af posttraumatisk belastningsreaktion er heller ikke omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion

Du kan derfor heller ikke få erstatning eller godtgørelse efter denne lov.

09. september 2016

J.nr. [redacted]
u-sag [redacted]

Cpr.nr. [redacted]

Anmeldelsesdato: 06-05-2015

Ankestyrelsen
7998 Statsservice

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid:
man-fre kl. 9.00-15.00

Vi er således kommet til samme resultat som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Der var enighed på mødet.

På de næste sider kan du læse om begrundelse, regler med videre.

Venlig hilsen

Jeannette Berthelsen

Begrundelsen for afgørelsen om afslag på anerkendelse efter arbejdsskadeloven

Der er ikke tidsmæssig sammenhæng mellem de belastninger, som du har været udsat for under dine udsendelser til Balkan i 2001/2002 og udviklingen af psykiske symptomer i 2015.

Vi anerkender derfor ikke din posttraumatiske belastningsreaktion efter fortegnelsen over erhvervssygdomme. Vi vurderer, at din sygdom heller ikke vil kunne anerkendes, hvis den forelægges for Erhvervssygdomsudvalget.

Fortegnelsen over erhvervssygdomme er en liste over sygdomme, som kan opstå efter bestemte arbejdsmæssige påvirkninger.

Erhvervssygdomsudvalget er et udvalg, der rådgiver Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om tilfælde, der ikke kan anerkendes efter fortegnelsen over erhvervssygdomme.

Vores vurdering efter fortegnelsen over erhvervssygdomme

Vi har lagt til grund, at du har posttraumatisk belastningsreaktion.

Du har været udsendt som soldat for Forsvaret i perioden marts 2001 til marts 2002.

Vi vurderer, at der ikke er tidsmæssig sammenhæng mellem dine udsættelser under udsendelserne i 2001/2002 og din senere udvikling af posttraumatisk belastningsreaktion.

Vi har ikke nærmere forholdt os til dine oplysninger om udsættelserne under udsendelserne, da der ikke er tidsmæssig sammenhæng i forhold til udviklingen af egentlige psykiske symptomer i 2015.

Din sygdom begyndte således ikke i tidsmæssig tilknytning til udsendelsen, hvilket er et krav efter arbejdsskadeloven.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, din besvarelse af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings spørgeskema den 28. maj 2015, journal fra Veterancentret, journal fra egen læge og speciallægeerklæring ved [REDACTED] den 9. november 2015.

Vi mener, at der ikke er grund til at undersøge oplysningerne nærmere.

Krav for at anerkende posttraumatisk belastningsreaktion

Vi kan anerkende posttraumatisk belastningsreaktion, hvis man har været udsat for exceptionelt truende eller katastrofeagtige belastninger under arbejdet.

Posttraumatisk belastningsreaktion og betingelserne for anerkendelse er nævnt i fortegnelsen over erhvervssygdomme punkt F.1.

Der stilles krav til traumets karakter, krav til reaktioner og symptomer samt en tidsramme for symptomdebut.

Vedrørende tidsrammen for symptomdebut, så skal sygdommen skal som udgangspunkt være konstateret inden for 6 måneder efter belastningens ophør. Dette kan dog i konkrete tilfælde fraviges

Forsinket posttraumatisk belastningsreaktion er omfattet af punktet på fortegnelsen, når skadelidte inden for 6 måneder har haft reaktioner/symptomer og diagnosen stilles inden for få år fra belastningsophøret. Ved "få år" forstås som udgangspunkt 1-2 år.

Hvis sygdommen optræder helt uden symptomer i de første 6 måneder, men er fuldt ud tilstede inden for 1-2 år, er fortegnelsens krav til diagnosen ikke opfyldt, og en eventuelt senere diagnose på posttraumatisk belastningsreaktion vil ikke være omfattet af fortegnelsen. Disse sygdomme vil efter en konkret vurdering kunne forelægges for Erhvervssygdomsudvalget. Dette gælder også tilfælde, hvor der er symptomer indenfor 6 måneder, men sygdommen først er fuldt ud tilstede indenfor 3-4 år.

Du kan læse mere om anerkendelse af posttraumatisk belastningssyndrom i Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings vejledning om erhvervssygdomme.

Fortegnelsen over erhvervssygdomme

Sygdomme bliver optaget på en fortegnelse over erhvervssygdomme, hvis det er kendt, at en bestemt arbejdsmæssig belastning medfører en stor risiko for at udvikle sygdommen. Hvis man har en sygdom, som står på fortegnelsen, og hvis man har været udsat for den bestemte belastning i tilstrækkeligt omfang, vil sygdommen blive anerkendt som en erhvervssygdom.

Selvom din sygdom ikke kan anerkendes efter betingelserne i fortegnelsen, kan der være mulighed for at få den anerkendt alligevel. Hvis vi mener, at der er en mulighed for, at sygdommen vil kunne anerkendes, vil vi forelægge sagen for Erhvervssygdomsudvalget.

Vores vurdering udenfor fortegnelsen over erhvervssygdomme

Der er ikke mulighed for, at din sygdom vil kunne anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget.

Vi har lagt vægt på, at der ikke er nogen generelle lægelige undersøgelser, som beviser en sammenhæng mellem udvikling af posttraumatisk belastningsreaktion og udsættelser der ligger 13-14 år tidligere.

Vi har også lagt vægt på, at du ikke har dokumenteret, at du i forbindelse med dit ovenfor beskrevne arbejde har været udsat for en sådan særlig belastning, at den kan være årsag til din sygdom.

Krav for at forelægge sagen for Erhvervssygdomsudvalget

Vi beder Arbejdsmarkedets Erhvervssikring om at forelægge sagen for Erhvervssygdomsudvalget, hvis vi skønner, at der er en mulighed for, at sygdommen vil kunne anerkendes.

Krav for at anerkende sygdommen

Sygdommen vil kunne anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, hvis

1. der er generel lægelig viden om, at der er sammenhæng mellem de belastninger et arbejde har medført og udviklingen af en sygdom eller
2. arbejdet har medført så særlige belastninger, at arbejdet er årsag til sygdommen

Generel lægelig viden betyder, at der skal være foretaget flere store lægelige undersøgelser af mange personer. Undersøgelserne skal vise, at en bestemt type arbejde ofte giver en bestemt sygdom.

Særlige belastninger betyder, at der skal være noget helt særligt ved dit arbejde, som har været så belastende, at det har medført sygdommen.

Det er et krav, at sygdommen udelukkende eller i overvejende grad skyldes arbejdets særlige art og ikke andre ting.

Det er også et krav, at der ikke er lægefaglig tvivl om, at sygdommen skyldes arbejdet.

Begrundelsen for afgørelsen om, at din sygdom ikke er omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion

Vi vurderer, at du ikke har sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

I forhold til særloven er kravet til dokumentationen for udviklingen af sygdommen lempet.

Det betyder imidlertid ikke, at kriterierne for anerkendelse er lempet. Der skal således også efter denne lov være en relevant belastning og tidsmæssig sammenhæng mellem belastningen og sygdommen.

Det er således også efter særloven et krav, at der er opstået symptomer på sygdommen inden for 6 måneder.

Vi har herved lagt vægt på, at du ved undersøgelsen ved [REDACTED] den 9. november 2015 oplyste, at det var gennem de senere år, du havde udviklet symptomer på angst, depression og alkoholmisbrug.

Vi har også lagt vægt på, at du i besvarelsen af spørgeskema den 28. maj 2015 selv har noteret, at du først mærkede symptomer i februar 2015.

Efter loven kan der ydes erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion når

- 1) sygdommen ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter lov om arbejdsskadesikring,
- 2) begrundelsen for, at sygdommen ikke kan anerkendes efter lov om arbejdsskadesikring, er, at der mangler dokumentation for

tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut, og

- 3) der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring udstedt senere end 6 måneder efter belastningens ophør, hvori det erklæres, at den undersøgte person lider af posttraumatisk belastningsreaktion, og at sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i § 1, stk. 2.

Oplysningerne fremgår særligt af anmeldelsen, din besvarelse af Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings spørgeskema den 28. maj 2015, journal fra Veterancentret, journal fra egen læge og speciallægeerklæring ved [REDACTED] den 9. november 2015.

Bemærkninger til klagen

Din advokat har klaget over afgørelsen og anfører, at det er utvivlsomt, at de oplevelser, du har haft under dine udsendelser, er egnede til at medføre posttraumatisk belastningsreaktion.

Hun henviser særligt til 2 episoder, som Arbejdsmarkedets Erhvervssikring ikke har søgt bekræftet.

Ved 1. episode oplevede du, at en bilbombe sprang i umiddelbar nærhed af dig. I bilen sad en ældre kvinde, som fik sprunget halvdelen af hovedet af. Kvinden døde kort efter, hvorefter du dækkede kvinden til med et klæde. Flere andre var blevet såret, og du forsøgte at yde førstehjælp.

Ved 2. episode oplevede du at blive jagtet af 20-30 lokale med hakker, sten og køller, og først da du trak dit våben stoppede forfølgelsen, og du slap væk.

Hertil kom flere andre episoder, hvor du følte dig truet på livet.

Advokaten henviser til, at du efter hjemkomsten ændrede dig og ikke længere kunne bibeholde et arbejde i længere tid af gangen, at du oplevede tristhed, parforholdsproblemer og at du dulmede symptomerne med alkohol.

Advokaten henviser til, at egen læge konkluderer, at du inden 2015 var præget af tiltagende tristhed og en ustabil arbejdsmarkedstilknytning. Hun henviser også til, at både psykolog fra Veterancentret og speciallæge [REDACTED] fastslår, at der er sammenhæng mellem dine psykiske gener og udsendelserne.

Advokaten mener således, at din psykiske sygdom kan anerkendes efter arbejdsskadeloven og under alle omstændigheder efter særloven for tidligere udsendte soldater m.fl.

Vi bemærker, at oplysningerne er indgået i vores behandling af sagen, men at disse ikke har ført til et andet resultat.

Det er således afgørende for vores vurdering af din sag, at der mangler tidsmæssig sammenhæng mellem dine udsendelser i 2001/2002 og debut af symptomer i 2015. Vi har derfor ikke fundet grundlag for at indhente yderligere oplysninger om dine udsættelser.

Vi henviser i øvrigt til begrundelsen ovenfor.

Oplysningerne i sagen

Vi har afgjort sagen på grundlag af

- de oplysninger, som forelå, da Arbejdsmarkedets Erhvervssikring traf afgørelse i sagen
- Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings afgørelse af 17. maj 2016. Ved denne afgørelse fik du afslag på anerkendelse af den anmeldte psykiske sygdom som en erhvervssygdom omfattet af arbejdsskadeloven. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring afslog samtidig at anerkende din sygdom som omfattet af lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.
- klagen til Ankestyrelsen
- Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings brev om genvurdering
- mail fra din advokat den 15. juli 2016

Ankestyrelsens lægekonsulent har vejledt om de lægelige spørgsmål i sagen.

Afgørelsen er truffet af to beskikkede medlemmer og en repræsentant fra Ankestyrelsen.

På vores hjemmeside kan du læse mere om, hvordan vi træffer afgørelser.

Regler

Vi har truffet afgørelse efter lov om arbejdsskadesikring, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013, som er ændret ved lov nr. 395 af 2. maj 2016.

Vi henviser til

- § 5, om anerkendelse af en erhvervssygdom som en arbejdsskade
- § 7, stk. 1, nr. 1, om anerkendelse af erhvervssygdomme, som er optaget på Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings fortegnelse over erhvervssygdomme
- § 7, stk. 1, nr. 2, 1. led, om anerkendelse af erhvervssygdomme uden for fortegnelsen over erhvervssygdomme, hvis sygdommen efter den nyeste medicinske dokumentation er forårsaget af arbejdet
- § 7, stk. 1, nr. 2, 2. led, om anerkendelse af erhvervssygdomme uden for fortegnelsen over erhvervssygdomme, hvis sygdommen må anses for udelukkende eller i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art
- § 7, stk. 3, om forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget inden anerkendelse af sådanne sygdomme

Vi har desuden truffet afgørelse efter Arbejdsmarkedets Erhvervssikrings bekendtgørelse om fortegnelse over erhvervssygdomme.

Det er bekendtgørelse nr. 960 af 28. juni 2016.

Vi henviser til bekendtgørelsens

- § 1, stk. 1, nr. 1 om den styrke og tidsmæssige udstrækning af belastningen
- § 1, stk. 2, og bilag 1, punkt F.1. om anerkendelse af posttraumatisk belastningsreaktion som erhvervssygdom

Vi har også truffet afgørelse efter lov om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion.

Det er lov nr. 336 af 2. april 2014.

Vi henviser til

- § 1, om den personkreds, der er omfattet af loven
- § 2, om anerkendelse og sagsbehandling

Vi vedlægger uddrag af lovene og fortegnelsen over erhvervssygdomme.

Kopi er sendt til

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, j.nr. [REDACTED] **Bilag
vedlægges**

Arbejdsmarkedets Tillægspension, Kongens Vænge 8, 3400 Hillerød
Forsvarsministeriets Personale- styrelse, Lautruphøj 8, 2750 Ballerup

Lov nr. 422 af 10. juni 2003 om arbejdsskadesikring, senest bekendtgjort i lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013, som er ændret ved lov nr. 395 af 2. maj 2016

ARBEJDSSKADE

§ 5. Ved arbejdsskade i denne lov forstås ulykke, jf. § 6, og erhvervssygdom, jf. § 7, der er en følge af arbejdet eller de forhold, det er foregået under, jf. dog § 10 a.

§ 7. Ved erhvervssygdomme forstås efter denne lov:

- 1) Sygdomme, som efter medicinsk dokumentation er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper gennem deres arbejde eller de forhold, det foregår under, er udsat for i højere grad end personer uden sådant arbejde. Endvidere sygdomme hos et levendefødt barn, der er pådraget inden fødslen som følge af moderens arbejde under graviditeten. Beskæftigelsesministeren fastsætter efter indstilling fra Erhvervssygdomsudvalget, jf. § 9, i en fortegnelse, hvilke sygdomme der anses for at være af denne karakter.
- 2) Andre sygdomme, herunder sygdomme hos et levendefødt barn pådraget inden fødslen, hvis det godtgøres, enten at sygdommen efter den nyeste medicinske dokumentation opfylder de krav, som er nævnt i nr. 1, 1. pkt., eller at den må anses for udelukkende eller i overvejende grad at være forårsaget af arbejdets særlige art.

Stk. 2. Sygdomme som følge af påvirkninger af forældrene før befrugtningen eller efter fødslen vil kunne henføres under loven ved ændring af fortegnelsen nævnt i stk. 1, nr. 1, eller efter stk. 1, nr. 2, hvis det godtgøres, at disse påvirkninger har skadende effekt på foster eller barn.

Stk. 3. Sygdomme, der er omfattet af stk. 1, nr. 2, og stk. 2, kan kun anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, jf. § 9. Disse sygdomme skal forelægges Erhvervssygdomsudvalget, når Arbejdsmarkedets Erhvervssikring skønner, at der er mulighed for, at sygdommen vil kunne anerkendes.

Arbejdsskadestyrelsen har med virkning fra den 1. juli 2016 ændret navn til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring.

Bekendtgørelse om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005

I medfør af § 7, stk. 1, nr. 1, i lov om arbejdsskadesikring, jf. lovbekendtgørelse nr. 278 af 14. marts 2013, og § 7, stk. 1, nr. 1, i lov nr. 1528 af 21. december 2010 om arbejdsskadesikring i Grønland, og efter indstilling fra Erhvervssygdomsudvalget, fastsættes:

§ 1. En sygdom kan anerkendes som erhvervssygdom, jf. lovens § 7, stk. 1, nr. 1, hvis følgende generelle betingelser er opfyldt:

- 1) Den skadelige påvirkning skal have en styrke og tidsmæssig udstrækning, som efter medicinsk dokumentation kan forårsage sygdommen.
- 2) Sygdomsbilledet skal efter medicinsk dokumentation stemme overens med den skadelige påvirkning og sygdommen.
- 3) Sygdommen må ikke med overvejende sandsynlighed skyldes andre forhold end de erhvervsmæssige, jf. lovens § 8, stk. 1.

Stk. 2. Desuden skal særlige betingelser, der er nævnt under de enkelte punkter i fortegnelsen, jf. bilag 1, være opfyldt, se eventuelt stikordsregistret i bilag 2.

§ 2. Bekendtgørelsen træder i kraft den 30. juni 2016.

Stk. 2. Bekendtgørelsen anvendes fra den 30. juni 2016 ved afgørelsen af, om en sygdom, der er anmeldt fra 1. januar 2005, kan anerkendes som erhvervssygdom, herunder når sagen er genoptaget efter lovens § 41. For Grønland finder bekendtgørelsen anvendelse ved afgørelsen af, om en sygdom, der er anmeldt fra 1. januar 2011, kan anerkendes som erhvervssygdom, herunder når sagen er genoptaget efter § 46 i lov om arbejdsskadesikring i Grønland.

Stk. 3. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 12 af 13. januar 2015 om fortegnelse over erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005.

Stk. 4. Denne bekendtgørelse finder ligeledes anvendelse ved afgørelser, der er truffet før bekendtgørelsens ikrafttræden, og som er indbragt for Ankestyrelsen. Det gælder dog ikke, hvis bekendtgørelsen skærper de hidtidige betingelser for anerkendelse.

Gruppe F: Psykisk sygdom		
F.1.	Posttraumatisk belastningsreaktion (når symptomer på sygdommen opstår senest inden for 6 måneder, og sygdommen er fuldt til stede inden for få år)	Traumatiske begivenheder eller situationer af kortere eller længere varighed af en exceptionelt truende eller katastrofeagtig natur
F.2.	Depression med debut i nær tidsmæssig sammenhæng med belastning	Krigsdeltagelse som har indebåret enten traumatiske begivenheder og/eller situationer af kortere eller længere varighed af en exceptionelt truende eller katastrofeagtig natur

Lov nr. 336 2. april 2014 offentliggjort den 3. april 2014 om erstatning og godtgørelse til tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion

§ 1. Denne lov omfatter tidligere udsendte soldater og andre statsansatte med sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion og deres efterladte.

Stk. 2. I denne lov forstås ved tidligere udsendte soldater og andre statsansatte personer, der som led i ansættelsen i staten har været udsendt mindst en gang eller i øvrigt i tjenstligt medfør har opholdt sig i udlandet i områder, hvor danske statsansatte deltager i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende opgaver.

§ 2. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring tilkender erstatning og godtgørelse for sent diagnosticeret posttraumatisk belastningsreaktion, når

1) sygdommen ikke kan anerkendes som erhvervssygdom efter lov om arbejdsskadesikring,

2) begrundelsen for, at sygdommen ikke kan anerkendes efter lov om arbejdsskadesikring, er, at der mangler dokumentation for tidsmæssig sammenhæng mellem belastning og sygdomsdebut, og

3) der foreligger en psykiatrisk speciallægeerklæring udstedt senere end 6 måneder efter belastningens ophør, hvori det erklæres, at den undersøgte person lider af posttraumatisk belastningsreaktion, og at sygdommen er opstået i tilknytning til og som følge af udsendelse som nævnt i § 1, stk. 2.

Stk. 2. Finder Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at der er tvivl om, hvornår sygdommen er brudt ud, kan Arbejdsmarkedets Erhvervssikring indhente en ny psykiatrisk speciallægeerklæring.

